

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ มีหลักการเพื่อจัดให้มีกฎหมายว่าด้วยกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อเป็นการรักษาเสถียรภาพของระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งจะทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์โดยมีน้ำมันเชื้อเพลิงใช้อย่างเพียงพอและทั่วถึงในราคาที่เหมาะสม โดยคณะรัฐมนตรีได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้พิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติบรรจุในระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘๐/๒๕๖๑ วันศุกร์ที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ และในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๘/๒๕๖๒ ในวันพุธที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ ๒ และลงมติในวาระที่ ๓ เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย โดยส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๒ สาระสำคัญมีดังนี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๖๙ ก วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่สถานการณ์ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในตลาดโลกมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาอันอาจส่งผลกระทบต่อระดับราคาขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศหรืออาจเกิดสถานการณ์ที่น้ำมันเชื้อเพลิงขาดแคลนและไม่เพียงพอต่อการใช้การภายในประเทศ ดังนั้น เพื่อเป็นการรักษาเสถียรภาพของระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิงมิให้เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจ และเพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงด้านพลังงานและเศรษฐกิจของประเทศ สมควรจัดตั้งกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นโดยยกย่องกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๔/๒๕๔๗ เรื่อง กำหนดมาตรการเพื่อแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ เพื่อเป็นกลไกในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยมีคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นผู้ทำหน้าที่ในการบริหารกิจการของกองทุนให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุน รวมทั้งกำหนดโทษทางอาญาสำหรับการกระทำบางประการ เพื่อให้กฎหมายมีสภาพบังคับอันจะส่งผลให้การจัดเก็บเงินเข้ากองทุนเป็นไปอย่างเสมอภาคและมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๖๒ บทบัญญัติ ๗ หมวด และบทเฉพาะกาล ทั้งหมด ๕๘ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดนิยามความหมายของคำว่า “กองทุน หมายความว่า กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง” “น้ำมันเชื้อเพลิง” “ก๊าซปิโตรเลียมเหลว” “ก๊าซธรรมชาติสำหรับยานยนต์” “วิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง” “โรงกลั่น” “คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ” “คณะกรรมการ” “กรรมการ”

“สำนักงาน” “ผู้อำนวยการ” “พนักงานเจ้าหน้าที่” “รัฐมนตรี” โดยกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๓ – มาตรา ๔)

๒. กำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงในสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง มีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาเสถียรภาพระดับราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมในกรณีที่เกิดวิกฤตการณ์ด้านน้ำมันเชื้อเพลิง (มาตรา ๕)

๓. กำหนดเงินและทรัพย์สินของทุนตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖ และรายได้ของกองทุนไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน โดยการใช้จ่ายให้ดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘ (มาตรา ๖ – มาตรา ๘)

๔. กำหนดให้มีคณะกรรมการบริการกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานเป็นประธานกรรมการ (มาตรา ๙)

๕. กำหนดให้คณะกรรมการบริการกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงมีหน้าที่และอำนาจตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๔ (มาตรา ๑๔)

๖. กำหนดให้สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นนิติบุคคลและไม่ใช่ส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น มีหน้าที่และอำนาจตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๕ (มาตรา ๑๕)

๗. กำหนดให้สำนักงานมีผู้อำนวยการเป็นผู้รับผิดชอบบริหารกิจการของสำนักงานขึ้นตรงต่อคณะกรรมการมีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๑ และดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี มีหน้าที่และอำนาจตามมาตรา ๒๔ (มาตรา ๒๐ – มาตรา ๒๔)

๘. การดำเนินงานของกองทุนต้องมีจำนวนเงินเพียงพอเพื่อใช้ในการบริหารจัดการกองทุนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเมื่อรวมกับเงินกู้แล้วต้องไม่เกินจำนวนสี่หมื่นล้านบาท เมื่อกองทุนมีจำนวนเงินไม่เพียงพอเพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุนให้สำนักงานโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการและโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจกู้ยืมเงินเป็นจำนวนไม่เกินสองหมื่นล้านบาท ซึ่งหากมีการเปลี่ยนแปลงกรอบวงเงินดังกล่าวและกรอบวงเงินกู้ต้องให้สอดคล้องกับสถานการณ์เศรษฐกิจ และให้กระทำได้โดยการตราพระราชกฤษฎีกา (มาตรา ๒๖)

๙. กำหนดให้บุคคลตามมาตรา ๒๗ มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนตามอัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (มาตรา ๒๗)

๑๐. กำหนดให้ในกรณีตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๘ ได้รับยกเว้นไม่ต้องส่งเงินเข้ากองทุน (มาตรา ๒๘)

๑๑. กำหนดให้บุคคลตามมาตรา ๒๙ มีสิทธิได้รับเงินชดเชยจากกองทุนตามอัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนดซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๕ และให้ผู้อำนวยการเป็นผู้ส่งจ่ายเงินชดเชยให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชย

๑๒. น้ำมันเชื้อเพลิงใดที่มีการส่งเงินเข้ากองทุน หรือมีการขอรับเงินชดเชยจากกองทุนแล้ว หากมีการนำไปผลิตใหม่โดยการผสมสารเติมแต่งและทำให้ปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงเพิ่มขึ้น ให้ผู้ผลิตและจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งเป็นโรงกลั่นส่งเงินเข้ากองทุนหรือขอรับเงินชดเชยจากกองทุนเฉพาะในส่วนของปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงที่เพิ่มขึ้นเท่านั้น (มาตรา ๓๐)

๑๓. น้ำมันเชื้อเพลิงใดที่มีการส่งเงินเข้ากองทุนแล้วตามมาตรา ๒๗ หากมีกรณีตามมาตรา ๒๘ เกิดขึ้นหลังจากมีการส่งเงินเข้ากองทุน ให้บุคคลดังกล่าวตามมาตรา ๓๑ มีสิทธิได้รับเงินคืนจากกองทุนตามอัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ไม่ว่าผู้นั้นเป็นผู้ส่งเงินเข้ากองทุนหรือไม่ก็ตาม (มาตรา ๓๑)

๑๔. น้ำมันเชื้อเพลิงใดที่มีการรับเงินชดเชยจากกองทุนแล้วตามมาตรา ๒๙ หากมีกรณีตามมาตรา ๒๘ เกิดขึ้นหลังจากได้รับเงินชดเชยจากกองทุน ให้บุคคลตามมาตรา ๓๒ ส่งเงินชดเชยคืนกองทุนตามอัตราที่ประกาศคณะกรรมการประกาศกำหนด ไม่ว่าผู้นั้นเป็นผู้ได้รับเงินชดเชยหรือไม่ก็ตาม (มาตรา ๓๒)

๑๕. ผู้ใดส่งเงินเข้ากองทุนโดยไม่มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุน หรือส่งเงินเข้ากองทุนเกินกว่าจำนวนที่มีหน้าที่ต้องส่ง ให้ผู้นั้นมีสิทธิได้รับเงินคืนตามระเบียบที่สำนักงานกำหนด (มาตรา ๓๓)

๑๖. ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนไม่ส่งเงินเข้ากองทุน ส่งเงินเข้ากองทุนไม่ครบตามจำนวนที่ต้องส่ง ไม่ส่งเงินชดเชยคืนกองทุน หรือส่งเงินชดเชยคืนกองทุนไม่ครบตามจำนวนที่ต้องส่ง ภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ดำเนินคดีตามมาตรา ๔๑ โดยกำหนดให้ยกเว้นในกรณีที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๔ (มาตรา ๓๔)

๑๗. กำหนดอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๕ (มาตรา ๓๕)

๑๘. กำหนดการบัญชี การตรวจสอบ และการประเมินผลของกองทุนให้นำกฎหมายว่าด้วยการบริหารกองทุนหมุนเวียนมาใช้บังคับ (มาตรา ๓๙)

๑๙. กำหนดให้คณะกรรมการทำรายงานประจำปีของกองทุนเสนาอคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาเพื่อทราบภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานการสอบบัญชีจากผู้สอบบัญชี รายงานนี้ให้กล่าวถึงผลงานของกองทุนในปีที่ล่วงมาแล้ว พร้อมทั้งงบการเงิน และรายงานของผู้สอบบัญชี (มาตรา ๔๐)

๒๐. กำหนดบทกำหนดโทษผู้ไม่ส่งเงินเข้ากองทุนหรือส่งเงินกองทุนไม่ครบ ไม่ส่งเงินชดเชยคืนกองทุนหรือคืนกองทุนไม่ครบ ผู้ขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ไม่ให้ถ้อยคำ ไม่ส่งบัญชีเอกสารหรือหลักฐานหรือวัตถุใดแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้แจ้งความเท็จหรือให้ถ้อยคำเท็จ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๔๑ – มาตรา ๔๗)

๒๑. กำหนดให้บรรดาเงิน ทรัพย์สิน สิทธิ และหนี้สิน ของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๔/๒๕๔๗ เรื่อง กำหนดมาตรการเพื่อแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่ออกตามพระราชกำหนดแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๖ ไปเป็นของกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๔๘)

๒๒. กำหนดให้โอนเจ้าหน้าที่และลูกจ้างของสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน) ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันก่อนที่พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการยุบเลิกสถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน) ใช้บังคับ ไปเป็นเจ้าหน้าที่และลูกจ้างของสำนักงาน (มาตรา ๕๑)

๒๓. ให้ข้อกำหนดตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๔/๒๕๔๗ เรื่อง กำหนดการเพื่อแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมันเชื้อเพลิง ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นอันยกเลิก และให้นำประกาศและระเบียบที่ออกตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๔/๒๕๔๗ เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีประกาศและระเบียบตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๕๔)

๒๔. ในกรณีมีการจ่ายเงินชดเชยให้แก่ น้ำมันเชื้อเพลิงที่มีส่วนผสมของเชื้อเพลิงชีวภาพอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อการดำเนินการดังกล่าวต่อไปได้เป็นระยะเวลาสามปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ ให้นำความในหมวด ๔ การดำเนินงานของกองทุน และหมวด ๗ บทกำหนดโทษ ที่เกี่ยวข้อง มาใช้บังคับกับการดำเนินการนี้ด้วย (มาตรา ๕๕)

๒๕. การดำเนินการออกระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศตามพระราชบัญญัตินี้ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๕๗)

๒๖. บทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใดที่อ้างถึงกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๔/๒๕๔๗ เรื่อง กำหนดมาตรการเพื่อแก้ไขและป้องกันภาวะการขาดแคลนน้ำมัน เชื้อเพลิง ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือ คำสั่งอ้างถึงกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้

นางสาวจุฬาพัฒน์ ช่างเกต / จัดทำ